

Zmysel spoločného chodenia smerujúceho k manželstvu

Nový článok zo série o manželskej láske. „Spoločné chodenie sa stáva šťastným a plodným tým, že nás učí komunikovať radosť, vďačnosť a dokonca (alebo obzvlášť) učí nás konštruktívne prejavovať pocity hnevu a urážky, pričom stavia pevnú základňu pre budúce manželstvo.

28.04.2017

Dominic a Krizia Cooray

Ak uznávame, že populárna kultúra odráža alebo ovplyvňuje naše presvedčenie a konanie, malo by nás znepokojiť, keď počúvame populárny hit Bruna Marsa **Marry You**: *„Taká krásna noc a my máme chuť urobiť niečo hlúpe. Hej, bejby, asi sa s tebou ožením...A keď sa zobudíš a budeš sa chcieť rozísť, tak to bude cool. Nie, nebudem ti to vyčítať. Bola to zábava, kočka.“*

A rozvody sa naozaj stávajú stále bežnejšie. Napríklad v USA sa odhaduje, že 40 až 50 percent manželstiev sa skončí rozvodom.^[1] V Belgicku zostáva asi len tretina manželských párov spolu. V Ázii, vo vyspelých krajinách ako je Singapur alebo Hong Kong, miera rozvodovosti neustále rastie, pričom mladí ľudia odkladajú sobáš – ak sa ešte vôbec sobášia.

Aj keď je rozvod možnosťou na ukončenie manželstva, mnohí ľudia naďalej túžia po ideáli manželstva ako celoživotného zväzku. A populárna hudba odzrkadľuje aj túto stránku, britský spevák a skladateľ Ed Sheeran v skladbe Thinking out loud má aj takéto texty: *Keď ti už nohy neslúžia ako predtým...Predsa sa ťa nemôžem len tak zbaviť...darling. Milovať ťa budem až do sedemdesiatky...*“. A tieto texty boli na vrchole rebríčkov po celom svete.

Páry, ktorým ide o tento druhý typ manželstva, musia byť ochotné investovať do neho svoj myšlienkový proces, modlitbu a úsilie, a to nielen v samotnom manželstve, ale aj mesiace či dokonca roky pred svadobným dňom. Kľúčovým pre šťastné manželstvo je obdobie vážneho a cieľavedomého chodenia, „ktoré by malo byť časom rastu v nežnosti a láskavosti a vo vzájomnom lepšom spoznávaní sa.

Ako v každej škole lásky by malo byť inšpirované nie túžbou po osobnom zisku ale duchom dávania, pochopenia, úcty a jemného zvažovania.”[2] St Josemaria radil, aby toto obdobie netrvalo príliš dlho, len tak dlho, aby sme sa primerane presvedčili, že ten druhý človek je vhodný pre zdieľanie svätého manželského života.

Spoločné chodenie pomáha vyhnúť sa dvom extrémom, ktoré sa dnes ukazujú ako príčina narušenia vzťahov. Spoločné chodenie by malo zabrániť tomu, aby sa páry príliš neponáhľali so vstupom do manželstva, hnaní emóciami a očarením. Párom to pomáha, aby vstupovali do manželstva s otvorenými očami, a nie zaslepení „láskou.“ Spoločné chodenie je tiež prevenciou proti tomu, aby sa mladí ľudia neocitli v začarovanom kruhu neustáleho vyhľadávania nových priateľstiev bez akéhokoľvek

záväzku. V súvislosti s tým druhým menovaným fenoménom, ktorý pápež František nazýva „strach z toho, že to bude navždy“, pápež vyzýva k nasledovnému: „Nesmieme sa nechať ovládnuť „kultúrou provizórnosti“! Dnes nás táto kultúra zaplavuje, je to kultúra dočasného. A to nie je správne!“[3]

Ako protielik voči tomuto strachu pápež František ponúka opravdivú lásku, nielen nejaký psychologický či fyzický stav, ale „vzťah...skutočnosť, ktorá sa rozvíja a analogicky môžeme povedať, že sa buduje ako domov. A domov sa buduje spoločne, nie jednotlivito! Budovať niečo tu znamená podnecovať a podporovať rast. Drahí snúbenci, pripravujete sa na spoločný rast, na budovanie tohto domova, na spoločný život. A nechcete klásť jeho základy na piesku pocitov, ktoré prichádzajú a odchádzajú, ale na skale opravdivej

lásky, lásky, ktorá pochádza od Boha.”[4]

Záväzok

Keď muž a žena vstupujú do kresťanského manželstva, vyjadrujú tak pozoruhodný a krásny záväzok: byť spolu zjednotení „v dobrom i zlom, v bohatstve i chudobe, v chorobe i zdraví, až kým nás smrť nerozdelí.“ K rozhodnutiu pre tento záväzok však dochádza už istý čas pred svadobným dňom. Možno tá prvá záväznosť sa objavuje už vtedy, keď si pár uvedomuje, že sa navzájom priťahujú a rozhodnú sa lepšie sa spoznať, a to nielen ako bežní priatelia. Tento postoj na samotnom začiatku chodenia, môže byť tým prvotným protilekom proti „kultúre dočasnosti“, ak pár vedome orientuje spoločné chodenie na budúce manželstvo. Časom sa zväzok lásky a priateľstva prehľbuje, vzájomný záväzok dozrieva.

Prelomovým bodom sa stáva moment, keď sa obaja zhodnú, že sú pripravení na manželstvo, dochádza tu k novému záväzku, k sľubu vstúpiť do manželstva, a ešte intenzívnejšie sa pripravovať na sobáš. Tu treba pripomenúť, že žiadny zo záväzkov predchádzajúcich samotnému manželskému sľubu, nie je záväzný. Tým by sa strácal zmysel spoločného chodenia, ako obdobia objavovania a rozlišovania. Konečný záväzok, v deň sobáša, je na celý život. Aby bol tento konečný záväzok zmysluplný, obdobie, ktoré mu predchádza by sa malo správne využiť: s otvorenosťou, objektívne, v raste a radostnom priateľstve.

Láska a spoločné chodenia

Spoločné chodenie je čas na to, aby sa obaja partneri navzájom lepšie spoznávali. Nie je to len o tom, že spoločne trávia čas a budujú si vzájomné sympatie. Toto „lepšie

spoznávanie sa“ by vôbec nemalo byť chladné a kalkulujúce. Partneri sa neskúmajú navzájom, tak ako skúmame potenciálneho kandidáta na pracovnú pozíciu. Ide o to, že sa stávajú lepšími priateľmi.

Treba však povedať, že rôzne prejavy „kultúry dočasnosti“ (kohabitácia, alebo napr. predmanželský vzťah), robia toto obdobia vzájomného objavovania dosť náročným. Keď predčasne pristúpia k fyzickým a sexuálnym aspektom vzťahu, tým sa v konečnom dôsledku odsúva na vedľajšiu koľaj akýkoľvek iný aspekt. Milenci sa potom nechávajú zaslepiť fyzickou príťažlivosťou a vášňou a nie sú schopní objektívne rozlišovať, využívať tento charakteristický prvok obdobia pred manželstvom, aby do manželstva mohli vstúpiť s otvorenými očami a mohli sa vyhnúť neskorším sklamaniam. Významnú rolu tu hrá nasledovné: „Ak chceš, aby ti bol partner verný v budúcom

manželstve, je potrebné, aby ti bol verný už teraz.“ Skúsenosti ukazujú, že táto skúška je osobitne relevantná pre dnešných mladých ľudí. Stáva sa z nej skutočná záruka budúceho zdravého rodinného života.

Čistota je preto kľúčovým prvkom zdravého spoločného chodenia. Napriek tomu, čo nám ponúkajú vo filmoch, reklamách a v hudobných klipoch, čistota je možná a prináša uspokojenie, ak sa o ňu partneri naozaj usilujú. Sv. Josemaría učí, že čistota je cnosť, ktorá udržuje lásku mladou v ktoromkoľvek životnom stave. Existuje čistota tých, čo už cítia, že sa v nich začína proces dospievania, čistota tých, čo sa pripravujú na manželstvo, čistota tých, ktorých Boh povoláva k celibátu, čistota tých, ktorých si Boh vyvolil pre život v manželstve.”[5]

Čistota má veľkú hodnotu pre všetkých mužov i ženy, umožňuje im

vidieť Boha a počúvať ho:

Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha. [6] Čistota vyzbrojuje ľudí poznaním a sebaovládaním v učení sa milovať.

Čas rastu

Spoločné chodenie je časom, keď sa mladý muž a mladá žena spoznávajú a začínajú obdivovať svoje vzájomné dary a talenty. Uvedomujú si tiež svoje nedostatky a vzájomne si pomáhajú ich prekonávať. Je to čas vzájomného obrusovania hrán, ako aj proces, v ktorom sa učia pochopiť a prejavovať empatiu voči osobnosti svojho manželského partnera, voči jeho pozitívnym i negatívnym stránkam.

Počas spoločného chodenia rozvíjajú partneri mnohé čnosti, ktoré sú kľúčové pre šťastný manželský život. Keď sa snažia nadobúdať tieto čnosti, zušľachtujú tak svoj charakter, čo im umožní prežívať povolanie k

manželskému životu dokonalejším spôsobom. Toto sú niektoré z kľúčových čností:

Nezištnosť a veľkorysosť – Tieto dve čnosti uprednostňujú potreby iných pred našimi vlastnými potrebami. Človek, ktorý sa zamýšľa nad manželstvom, nemôže myslieť len na svoje potreby a preferencie. Napríklad mladý muž, ktorý rád pozerá futbal s priateľmi, možno bude musieť zredukovať tieto aktivity a stráviť hodnotný čas so svojou priateľkou. Naopak, mladá žena sa pustí do varenia obľúbeného jedla svojho priateľa, aj keď je to náročný recept a strávi nad ním veľa času. Je tu potrebné vedieť povedať „nie“ sebe samému, dať sa tomu druhému a byť citlivý voči iným, čo je významným prvkom harmonického rodinného života.

Trpezlivosť a pokora – Čím lepšie spoznávame svojho partnera počas

spoločného chodenia, tým viac a nevyhnutne objavujeme aj chyby a nedostatky v sebe a vo svojom partnerovi. Musíme si pestovať trpezlivosť voči nedostatkom toho druhého a učiť sa prekonávať podráždenosť či hnev, pretože nikto nie je dokonalý. Partneri sa musia navzájom úplne akceptovať, aj čo sa týka negatívnych stránok ich charakteru. Pokiaľ tieto nedostatky nepredstavujú nejakú vážnu prekážku pre povolanie k manželskému životu, mali by sme byť trpezliví voči svojmu budúcemu manželovi/manželke a skôr sa vzájomne povzbudzovať v zápase s nedostatkami. Musíme byť tiež dostatočne pokorní, aby sme si vedeli uznať svoje vlastné nedostatky, vedieť prijať napomenutie, vedieť požiadať o odpustenie, keď je to nevyhnutné, dokonca aj vtedy, ak by sme boli v práve. Prichádzajú tu na um slová piesne „All of me“ od Johna Legendy: „*Lebo celým svojím ja,*

milujem celú teba...všetky tvoje dokonalé nedokonalosti...daj ich všetky mne. A ja ti dám svoje. Daj mi celú seba. Karty na stôl, dlane otvorené. Všetko tým risknem, aj keď je to také ťažké.“

Miernosť a pevnosť – Kresťanský pár je povolaný k tomu, aby prežíval obdobie spoločného chodenia so sebakontrolou, aby nepodľahli pokušeniu fyzických dôverností pred manželstvom. Žiadny človek nechce byť v konečnom dôsledku považovaný za nejakú vec, alebo nástroj sebauspokojenia toho druhého. Žiť miernosť tiež znamená posilňovať svoj charakter a umožniť ľuďom byť radostnejší a starostlivejší.

Niektorí ľudia sa pozerajú na obdobie spoločného chodenia a zasnub ako na isté „manželstvo na skúšku“. Svätý Josemaría v tomto nalieha: „Každý slušný človek, osobitne kresťan, by považoval

takýto prístup za nedôstojný človeka. Degraduje to ľudskú lásku, zamieňa ju za sebecko a pôžitok... Lásku nemožno brať ako komerčný produkt, ktorý je skúšaný a potom akceptovaný, alebo odmietnutý, na základe rozmaru, pohodlia, alebo osobných záujmov.”[7]

Priateľstvo

Priateľstvo sa rozvíja, keď ľudia spolu trávia „kvalitný čas“. A preto možno zjavným, no snád' prehliadaným aspektom dobré spoločného chodenia, je úsilie o spoločné trávenie času. Spoločný rozhovor je nevyhnutnou podmienkou priateľstva a v manželstvách dochádza k vážnym problémom kvôli zlej komunikácii. Páry spolu chodiace sa dokážu, ale aj musia učiť dobre vzájomne komunikovať už od začiatku ich vzťahu. Je potrebné hovoriť o tom, ako ubehol deň, o spoločných záujmoch, vymieňať si

názory, rozprávať sa o hodnotách, želaniach, nádejach, túžbach. Keď sa pár naučí ako komunikovať radosť, vďačnosť a dokonca (a obzvlášť) keď sa naučia ako konštruktívne prejaviť pocity hnevu a zranenia, potom sa spoločné chodenie stáva šťastným a plodným a položí pre budúce manželstvo pevné základy.

Je podstatné, aby mladí venovali dostatočné množstvo času rozhovorom o vyšších hodnotách. Mali by si ujasniť, že majú tie isté základné hodnoty týkajúce sa života, lásky a rodiny, a že majú spoločné sny pre budúcnosť. Mali by zdieľať koníčky, povzbudzovať sa navzájom vo svojich záujmoch, púšťať sa do rôznych projektov spoločne. Toto všetko – a nie fyzická či emocionálna stránka – zabezpečia celoživotnú trvácnosť manželstva, aj v starobe, aj v podlomenom zdraví. Každý človek je samozrejme iný, existujú však niektoré typicky mužské a typicky

ženské prejavy, ktoré treba brať do úvahy. Muž musí byť otvorený voči celkom novému typu náklonnosti zo strany ženy, ktorý sa má učiť spoznávať, akceptovať a milovať.

Spoločné chodenie je tiež časom, keď sa pár má učiť rozvíjať citlivosť a vyberané maniere. Jedna rada, ktorú pápež František za posledné tri roky viackrát ponúkal, spočíva v troch zdvorilostných frázach: *Môžem? Prepáč? Ďakujem.* Sú to slová, ktoré nemajú byť len nejakou formalitou, ale musia odrážať vzájomnú hlbokú úctu a lásku.[8]

Počas spoločného chodenia je dôležité byť kreatívny. Hľadať cesty a spôsoby, ako vyjadriť hlbokú lásku a náklonnosť, ktoré nie sú založené na fyzickej a sexuálnej stránke. Kvety, príprava jedla, odkazy, darčeky, ochotná služba, nežné a vznešené slová – je to celý sladký arzenál lásky, ktorý má nevyčerpatelné zdroje! Keď

sa stratí kreativita, a každý si ide svojou vlastnou cestou, láska ochladne, a skôr či neskôr sa na horizonte začne objavovať tá hrozivá myšlienka: „sme takí odlišní, mali by sme sa rozísť“.

Vnútorňý život

Veľký význam vo všetkom, čo sme doteraz spomínali, má pevný vzťah k Bohu. Bez milosti, ktorá prichádza cez modlitbu a sviatosti, láska sa ľahko môže stať plytkou, obetavosť sa môže zmeniť na ťaživý záväzok a nádej sa môže začať rozplývať. Pápež Benedikt vo svojej encyklike o láske píše: „Každý, kto chce dávať lásku, musí tiež prijímať lásku ako dar. Ako nám hovorí Pán, človek sa môže stať zdrojom, z ktorého tečú prúdy živej vody (pozri Jn 7: 38-38). Ale aby sa mohol stať takým zdrojom, musí sústavne piť, znovu a znovu, z pôvodného prameňa, ktorým je Ježiš Kristus, z ktorého prebodnutého

srdca vyteká Božia láska (pozri Jn 19:34).”[9] V modlitbe získavame vnútorný pohľad o sebe, objavujeme nové cesty veľkodušnosti, pochopenia a súcitu, učíme sa odpúšťať a prosiť o odpustenie. Dokonca aj konkrétne nápady ako prejavovať lásku svojmu budúcemu manželovi či manželke. V konečnom dôsledku, Boh je práve ten, ktorý človeku nekonečne dvorí a prejavuje mu svoju náklonnosť.

[1] Americká psychologická asociácia, “Marriage & Divorce,” <https://www.apa.org/topics/divorce/>.

[2] Rozhovory s Monsignorom Josemaríom Escrivá de Balaguer, str. 105.

[3] Pápež František, generálna audiencia, piatok, 14. februára 2014.

[4] Pápež František, generálna audiencia, piatok, 14. februára 2014.

[5] *Íst' s Kristom*, 25.

[6] *Mt* 5:8.

[7] *Rozhovory s Monsignorom Josemaríom Escrivá de Balaguer*, str. 105.

[8] Pozri pápež František, generálna audiencia, piatok, 13. mája 2015.

[9] Benedikt XVI, *Deus Caritas Est*, 7. 25 decembra 2005.